

Titel: II.

Citation: "II.", i *Proceskommissionen af 1868. Offentliggjort 1875*. Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/text/jura-texts-r01-shoot-chptrd1e23746.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Proceskommissionen af 1868. Offentliggjort 1875

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

II.

Forening af Stræffesager.

At der fra den Sigtedes Side ikke i og for sig kan gjøres nogen berettiget Indvending mod Forening til een Sag af Sogsmaal mod den samme Person for forskellige strafbare Handlinger eller mod flere Personer som delagtige i en strafbar Handling, maa ansees for givet. Lovgivningens Regler om Stræffens Beregning ved Sammenstod af Forbrydelser begrundes i det Første Tilfælde, og Forholdet mellem de flere Sigtede i det andet Tilfælde en materiel Sammenhæng mellem Sogsmaalene, i Kraft af hvilken den eller de Sigtede maa finte sig i Foreningen, hvis denne er hensigtsmæssig. Men Foreningen er ikke altid hensigtsmæssig. Den kan medføre Forhaling, gjøre Sagens Behandling vanskelig, bidrage til at forlænge væretcegtsfængsel m. v. Til disse Ulemper, som kunne vise sig faavel under Forundersøgelsen som under Hovedforhandlingen, kommer, hvad den sidste angaar, særligt Hensynet til den mundtlige Forhandling, hvis Tarv ofte vil gjøre en Forening uhensigtsmæssig, som under den skriftlige Proces ikke vilde frembyde betydelige Ulemper. Reglerne om Forening eller Sondring af de nævnte sammenhængende Sogsmaal bør derfor i den reformerede Proces tilstede en stor Frihed, for at de kunne føje sig efter ethvert enkelt Tilfældes Krav. Det bør herved bemærkes, at den materielle Stræfferets Regler om Straffms Beregning i Sammenstodsstilfælde vel lettest kunne fyldestgøres ved Paadømmelsen under Eet, men dog ikke frembyde nogen Hindring for en Sondring i flere Sager. Dette viser Stræffelovens § 64, og det er denne Regel, hvis Analogi bliver at følge, naar Adskillelse af stige Sogsmaal finder Sted, uden at dette har den Grund, som Paragrafen nærmest har forøje. Kun vil det, for at Stræffelovens Tanke kan blive fuldt fyldestgjort, saavidt muligt være at paase af Vedlommende, hvis Beslutning Sondringen skyldes, at der iagttages den rækkefølge, at

den Handling, der antages at ville medføre den strengeste Strafart, behandles først, en Anvisning, der imidlertid ikke altid vil kunne følges, og som ikke egner sig til at optages i Loven, da ingen processuelle Følger kunne knyttes til dens Ikke-lagttagelse.

Ved Afgjørelsen af det Spørgsmål, i hvis Hånd Bestemmelsen om Forening eller Adskillelse af de nævnte sammenhængende Søgsmål, skal lægges, må der skjelnes. Anklagerens selvstændige Stilling medfører ligefrem, at det ikke kan undrages ham at afgjøre, på hvilket Tidspunkt han finder det rigtigt at bringe et Straffesøgsmål for Retten. Enhver Sag, som ikke har overskredet Efterforskningens Stadium, er som sådan Domstolene uvedkommende; kun Anklageren kan afgjøre, om det rette Tidspunkt for at rejse Sag er kommen. En Gramse herfor ligger kun i vor Rets ikke meget vidtgående Bestemmelser om Forældelse af Strafskyld. Heraf følger, at det altid er muligt for Anklageren at undgå Foreningen, så længe han ikke har bragt de flere Søgsmål for Retten, være sig til Forundersøgelse eller for den dømmende Ret. En Regel om, at den offentlige Anklager skal forene sine Søgsmål, når de samtidig ere modne til at bringes for Retten, har ingen reel Betydning, da Afgjørelsen af, om de ere modne, kun kan tilkomme ham. Når derimod Søgsmålene på samme Tid svæve for Retten, nemlig henholdsvis Undersøgelserdommeren eller den dømmende Ret, bør Afgjørelsen af deres Forening eller Adskillelse ligge i Rettens Hånd. Dels følger dette i Almindelighed af Rettens procesledende Myndighed, dels kræves det i Sammenfødsstilfælde af Hensynet til den Sigtede, da han har ligeså megen Interesse i spørgsmålet som Anklageren. For at lette Udøvelsen af denne Rettens Myndighed, bør det såvidt mulig være en Pligt for Anklageren at forene de samtidige materielle sammenhængende Søgsmål (strax eller ved Kontinuationssøgsmål); det bliver da den Ret, ved hvilken de flere Søgsmål svæve, overladt at afgjøre, om denne foreløbige Forening skal vedblive eller ikke. En sådan Pligt kan nu pålægges, hvor Anklageren er den samme, og således må altid offentlige Myndigheder opfat-

tes. Flerheden af ligeartede Myndigheder (de flere Statsanklagere, de flere Politimestre) ophæve ikke ligeoverfor Domstolene Myndighedens Enhed, og forsåvidt Myndighederne ikke stå i dette Forhold til hinanden, såsom Statsanklagerne og Politimestrene med Hensyn til deres forskellige Virkekreds, har Udkastets § 35 sidste Stykke og § 38 fjernet de heraf følgende Vanskeligheder. Kun i det Tilfælde kan hin Pligt altså ikke pålægges, når flere Private ere påtaleberettigede med Hensyn til de forskellige Søgsmål. Indtræder af denne Grund den Situation, at flere materielt sammenhængende Søgsmål måtte svæve for forskellige Retter, bør dog Muligheden af Forening ved Retsbeslutning ikke udelukkes, men den kræver særegne Bestemmelser om, hvilken Ret der er beføjet til at tage den ommeldte Beslutning (jfr. det preussiske Udkast af 1865 §§ 61 og 62).

De således udviklede Grundsætninger ligge til Grund for Reglerne i Udkastet. § 70 udtaler den almindelige Regel, at den eller de Påtaleberettigede kunne forene de materielt sammenhængende Søgsmål og knytter

hertil i alle Tilfælde, hvor Påtalen ikke tilkommer flere private Anklagere, Forpligtelsen til at forene, når Forfølgning sker samtidig, hvorunder indbefattes såvel de Tilfælde, at de på samme Tid indbringes for Retten, som det, at det ene Søgsmål følger efter det andet, men bringes for Retten, inden Forfølgning er endt (Forundersøgelsen sluttet eller Dom gået). §72 hjemler dernæst Retten Beføjelse til at adskille de i Henhold til § 70 forenede Straffesager, og § 73 til at forene sådanne materielt sammenhængende Søgsmål, som måtte sondrede svæve for Retten, hvortil Paragrafens andet Stykke da indeholder den nødvendige supplerende Regel. Det ligger i Udtrykkene på flere Steder, at de pågældende Søgsmål, om hvis Forening der skal kunne være Tale, ikke indbyrdes må besinde sig på de forskellige Trin, der betegnes ved Forundersøgelsen og den dømmende Ret. Det er en Selvfølge, at den dømmende Ret f. Ex. ikke kan benytte sin Myndighed efter § 73 til at beslutte Forening af et for den svævende Søgsmål med en anden Sag, der

befinder sig på Forundersøgelsens Trin. Heller ikke behøver en Forening under Forundersøgelsen at medføre Forening for den dømmende Ret. Forundersøgelsen kan adskilles i Henhold til § 72; navnlig kan det være hensigtsmæssigt at slutte den for en Forbrydelses Vedkommende, medens den fortsættes med Hensyn til en anden, hvilket da ofte vil medføre, at ingen fælles Behandling for den dømmende Ret kan finde Sted. Føres Forundersøgelsen til Ende i Fællesskab, vil vel følgen af den Frist, der er sat for Sagens Indbringelse for den dømmende Ret, ordentligvis være, at Anklageren må forene Anklagen for den dømmende Ret; men herved er dog Reglen i § 245 at mærke.

Foreningen af Søgsmål kan ikke gennemføres uden særegne Regler dels angående Rettens almindelige Kompetence, når Sagerne sondrede høre for forskellige Arter af Retter, se herom §§ 10 og 12, dels om Værnethinget, når Sagerne sondrede vilde høre for forskellige Værnething. Om Værnething for Forbrydelser, som i Henhold til § 70 forfølges under Eet, handler § 71. I denne er Principet for så vidt det samme som efter den gjældende Ret, som Værnethinget for en hvilken som helst af de til een Sag forenede Søgsmål kan være Værnething for Alle. Fremdeles har Udkastet også den Grundsætning fælles med den gjældende Ret, at Prævention er afgjørende mellem de flere ligeberettigede Værnething. Men medens hin Første Regel i den gjældende Ret kun er udtalt med Hensyn til de forskellige Gerningssteders Værnething, er Reglen her affattet mere almindelig, idet den også må gjælde ved Konkurrencen mellem flere Hjemthing eller Pågribelsessteders Værnething. Hertil knytter Paragrafen endvidere en Regel, der nødvendigvis ved de forskellige ikke ligeartede Retter. For så vidt derimod Udkastet i Almindelighed tillægger Gjerningsstedet Fortrin for de to andre Værnething, fordrer Konsekvensen lagttagelsen heraf også ved sammenhængende Sagers Værnething. Medens dernæst den gjældende Ret lader Præventionen indtræde allerede med de første Efterforskningskridt („hvor den Gjerning er begået, der har givet Årsag til Pågribelsen“

— „nærmest har givet Anledning til Forfølgningen“), stemmer det med den gennemførte Adskillelse mellem Efterforskningen, som liggende i Anklagemyndighedens Hånd, og Sagens Anhængiggjørelse ved Retten, at Vægten må lægges på denne sidste, en Regel, som også frembyder det Fortrin, at den giver Lejlighed til et overvejet, ikke ved Tilfældigheder bestemt Valg, jfr. også det nye tyske Udkast § 6. Reglen herom udtaler § 71 ved blandt de flere almindelige Bestemmelser i Kapitlets Nr. I. også at henvise til § 69, der har den samme Regel ved det Valg imellem flere Værnething, som denne Paragraf har for Øje.

Når Retten gjør Brug af sin Beføjelse til at adskille Sager, eller der af anden Grund indtræder Adskillelse af Sager, som ere forfulgte i Forening for den, måtte man uden en færegen Regel komme til det Resultat, at de Sager, for hvis famlede Forfølgning ved Retten kun Foreningen indeholder Hjemmel, — hvad enten denne nu har bevirket, at en Sag er kommen for en Landsret, i Stedet for en Underret, eller for et andet Værnething, end ellers vilde være Tilfældet — måtte ophøre at behandles ved denne. At imidlertid denne Konsekvens ikke behøver at fastholdes, ligger i Karakteren af de Retsregler, som på Grund af Foreningen ere fravegne (jfr. §§ 13 og 67). Om Sagen bør beholdes af Retten eller ikke, kan derfor afgjøres efter Hensigtsmæssighedshenfy, og det bør overlades Retten at tage Bestemmelse herom. Dette udtaler § 72 2det Punktum; derimod ligger der ikke i dette, at Nævninger kunde komme til at medvirke i en udsondret Ikke-Nævningesag.

At Stræffesager, der ikke på den ovenomhandlede Måde ere materielt sammenhængende, forenes, kan under visse Omstændigheder være hensigtsmæssigt, f. Ex. når der er Tale om en række ensartede strafbare Handlinger (Politiforseelser, Toldovertrædelser), begåede af flere Personer, der dog ikke kunne siges at være Deltagere i een Handling. Retten bør da kunne anordne Foreningen, hvis ingen af Parterne gjør Indsigelse herimod, se § 73. Da der her ikke kan være Spørgsmål

om at pålægge Anklageren en Pligt til at

forene Søgsmålene, udkræves også for sådanne Tilfælde den i § 73 2det Stykke givne Regel for uden Hensyn til Tilfældigheder at muliggjøre Foreningen.

Rettens Beslutning at adskille forenede Straffesager er procesledende og må kunne omgjøres; men har retten i Forbindelse med Adskillelsen bortvist Sagen fra sig i Henhold til § 72 2det Punktum, må Bestemmelsen om Gjenforening rette sig efter Reglen i § 73 2det Stykke. Fremdeles kan, når Forening af Sager i Henhold til § 73 2det Stykke er iværksat ved en Beslutning af en anden Ret end den, der nu adskiller,

denne ikke frit benytte sin Ret efter § 72 2det Punktum til at bortvise, men en sådan Beslutning kræver atter Anvendelse af Reglen i § 73 2det stykke. Se herom § 74.

En materiel Sammenhæng mellem Stræffesøgsmål af en anden Art end den tidligere omhandlede er der i det i § 75 ommeldte Tilfælde, jfr. Stræffelovens §§ 206 og 219. Her er overensstemmende med den civile Processes Regler et Modsøgsmål begrundet ved Hovedsøgsmålets Værnething, en Regel, der selvfølgelig kun kan finde Anvendelse i private Straffesager. At Retten bør have den i §§ 72 og 74 hjemlede Myndighed med Hensyn til flige Modstraffekrav, kan ikke være tvivlsomt.